

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXII.

Št. 21.

Kranj, 21. maja 1938

Izbaja vsako s.boto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Kranju nov Prosvetni dom

CEMU?

Prosvetno delo v Kranju je v tridesetih letih toliko napredovalo, da nas danes čaka neodložljiva naloga, da postavimo vse svoje moči in sile in postavimo Kranju dostojen, dovolj velik in vsem zahtevam današnjega društvenega življenja ustrežajoč Prosvetni dom. Imamo ga sicer, a že dolgo vrsto let ne zadošča več svoji veliki nalogi. Sedanji skoro edini prostor, oder in dvorana, ne zadošča več velikemu razmahu prosvete v Kranju. Nujno potrebujemo dve dvorani, gledališko in telovadnico, potem pa še več pomožnih prostorov, ki jih zdaj ni. Kdorkoli je kdaj imel opravka s kakim delom v domu je sam videl, kako velika ovira je ravno ta tesnoba, pomanjkanje prostora. Prav to je tudi vzrok, da se delo ne more v taki meri razvijati, kakor bi se v Kranju lahko. Ne smemo odlašati niti en dan več, ker bi s tem škodovali samo našemu prosvetnemu delu in naši mladini, ki jo je v zadnjih letih spet zajel mogočen val slovenske katoliške prosvete. Tudi Kranj, kot gorenjska metropola ne sme zaostajati za vami, ki imajo ponekod lepše domove kakor ga pa ima današnji Kranj. Sedanji dom je bil zgrajen l. 1909 in prav za svojo 30-letnico naj dobimo novo, mogočno obliko, naj se pomladi, naj zraste, da bo v ponos in pohudo nam samim, naši mladini pa ogujšče, kjer se bo vzgajala katoliško, slovensko!

KAKŠEN BO?

Načrti so izdelani, naredil jih je ing. arh. Ogrin. V glavnem se moremo pač držati sedanjega doma, ki s pročelja ne bo veliko spremenjen, razširjen pa bo na sedanji vrt do konca, tako da bomo dobili dve zaporedni dvorani. Prva bi

služila gledališču in kinu, druga bo telovadnica. Stena med njima bo odstranjiva, tako da bomo v slučaju večjih prireditvev lahko porabili obe dvorani, ki bosta z lahkoto sprejeli pod svoje okrilje čez tisoč ljudi. Seveda bo tudi zadosti pomožnih in moderno opremljenih prostorov, tako mala dvorana, knjižnica, garderobe, oblačilnica, kopalnica, razne manjše društvene sobe itd. O načrtih v podrobnosti bomo pa še pozneje spregovorili. Zamisel je lepa, načrt ustreza vsem modernim zahtevam prosvetnega življenja. Naša naloga pa je, da ga uresničimo in tako popravimo dolg, ki bi ga morali že davno odšteti.

IN DENAR?

Dokler bomo omahovali, toliko časa bo ostalo vse samo pri načrtih, ki nam ne bodo koristili, če so še tako lepi. Tudi ne smemo pričakovati, da nam bo kdo dal milijon. Delali bomo sami! Treba bo trdega dela, dela in zopet dela!

Vsakdo, ki mu je količkaj pri sreju naše prosvetno delo, ki mu je na srcu naša mladina, ki mu bije srce za slovensko katoliško stvar, bo z veseljem pomagal, da postavimo dom, ki bo v resnici naš in za nas postavljen. Potrkali bomo na vsa vrata, vsak zaveden človek bo prispeval svoj delež. Dom bo odprt vsemu našemu javnemu življenju in zato za službi podporo vse javnosti.

ZATO!

Ne omahujmo, ne strašimo se znoja in žrtev! Katoliška prosveta je danes edini vzgoin k zmagovalni poti, ki vodi naše slovenske človeka — delavca, meščana, kmeta — k resnični, neskaljeni prosveti srca, duha in volje. Nov Prosvetni dom v Kranju naj bo naša slovenska in katoliška dolžnost!

Missijeva obletnica

Letos obhajamo stoletnico rojstva kardinala Missia, knezoškofa ljubljanskega. Prav je, da to obletnico primerno proslavimo, ker je z devotanjem kardinala Missie zvezan podvig katoliškega življenja v ljubljanski škofiji.

Kardinal Jakob Missia se je rodil 30. junija 1838 v župniji Sv. Križ pri Ljutomeru na Štajerskem. Po končani ljudski šoli je bil l. 1849 na prošno svojega starejšega brata duhovnika Antona sprejet v graško deško semenišče, kjer je bil vseskozi prvak — odličnjak. Po maturi je bil eno leto v bogoslovju v Gradcu, nato je prosil, da bi ga poslali v Rim v germanski kolegij. L. 1865. je bil v Rimu posvečen in 1864. se je vrnil v domovino kot doktor bogoslovja. Sekavski škof Otakar ga je imenoval za prefekta v deškem semenišču in nato za svojega tajnika in kaplana. Leta 1871. je dobil službo kanclerja in bil imenovan za konzistorialnega svetnika. 1879. pa je postal stolni kanonik v Gradcu. Po smrti ljubljanskega knezoškofa dr. Janeza Pogačarja je bil imenovan za njegovega naslednika. V škofa je bil posvečen v Gradcu in 14. decembra 1884 prevzel kot knezoškof Jakob ljubljansko škofijo. S toplim žarom svoje nčenosti, pobožnosti, modrosti in apostolske oreečnosti je nad 15 let razsvetljeval in ogreval srca duhovnikov in vernikov. Neumoren je bil njegov trud za prebudo katoliške zavesti in za pravo krščansko življenje. Zlasti katoliško zavest in prepričanje je v naši škofiji visoko dvignil. Opetovano je prehodil vso svojo škofijo. Silno se je vncmal za lepoto hiše božje. Napravil je novi krasni kapeli v svojih škofijskih palačah v Ljubljani in v Gorici. Prizadeval se je za lepo cerkveno glasbo, za katero je imel kot večš glashenik silno nežen okus. Po veliki večini je bil tudi novi katekizem v

nemškem izvirniku kakor tudi v slovenskem prevodu sad njegove neumorne delavnosti.

Po smrti goriškega knezoškofa dr. Alojzija Zorna je bil Missia imenovan tudi za knezoškofa goriškega. 22. maja l. 1898. pa je bil introniziran v Gorici kjer so bile razmere težavne in silno zapletene. Naslednje leto ga je papež povisal za kardinala in mu s tem podelil dostojanstvo, kakršnega še ni dosegel nobeden sin slovenske matere. Temu velikemu dostojanstvu je nenavadno prilagala njegova zunanost. Njegov nastop je imel nekaj izredno veličastnega in plemenitega; bil je čudovit odsev njegovega plemenitega duha in srca. Umril je 24. marca 1902. l. v Gorici. Njegovi zemeljski ostanke počivajo na Sveti Gori.

Letos torej obhajamo stoletnico Missijevega rojstva. Naročilo našega prevzvišenega škofa je, da se to obletnico spomnimo na ta način, da se organizirajo dekanjski shodi mož in fantov zase ter žena in deklet spet zase. Ti shodi naj imajo ta namen, da bi goreče molili za razvoj Katoliške akcije med nami in da bi Bogu dali zadoščenje za razna bogokletstva in brezbožnost.

Res veliko kletvine je danes med nami. Preklinja se Bog, preklinja se Mati božja. Pa tudi skrutitev nedelj in praznikov v našem okraju narašča. Greh se dela javno, zato je treba, da Bogu damo tudi javno zadoščenje. V ta namen bomo porabili binškošno nedeljo. Popoldne ob štirih se zberemo možje in fantje v Kranju v župni cerkvi, kjer bo najprej nagovor, nato litanije in slovesna procesija mož in fantov in sklep zopet v farni cerkvi.

Možje in fantje vse kranjske dekanije ste prav lepo vabljeni, da se tega verskega shoda

dne 5. junija na binškošno nedeljo res udeležite. Pokažimo, da je v nas še močna in živa verska zavest in zato bomo poslušali naročilo svojega škofa.

Na gorenjski mladinski tabor v Vodice!

Zadnji teden je pred nami. Člani in članice, ali smo pripravljeni? V Vodice! mora biti že vse urejeno, ker ne bo več časa premišljevanja. V zgodnjem majskem jutru pohitimo vsi v Vodice. Vesela mora biti ta pot, a poznati se mora, da gre tu mladina, ki je sicer res vesela, pozna pa disciplino. Vsakdo mora vedeti, da je to mladina, sposobna vzeti nase tudi bremena, ki jih bo prinesla prihodnost in da je to tisti rod, ki bo slovenskemu narodu trdna opora na poti k boljšim dnevom. Pokazati moramo, kako roma slovenski narod skupaj, da si pove svojo besedo in da si dobi za nadaljno pot novih moči. Mi vsi potrebujemo te moči in začetimo jo najbolje, ko se takole srečamo vsi znani in neznan in se ob takem trenutku spomnimo tudi, da naša domovina ne sega le to konca fare ali okraja. Takrat najlaže začetimo in se tudi hočemo spomniti, da so naši bratje tudi še tam doli ob Kolpi in v Prekmurju in da Karavanke še niso meja naše besede ter na Krasu tja krog Gorice in proti Trstu še slovenska mati ziblje slovensko dete. In na take dneve vemo tudi za vso našo kri, ki je razkropljena križem po naši širši domovini Jugoslaviji in začetimo bližino vseh tistih, ki iščejo kruha po temnih rovih Westfalije, Amerike ali pa se trudijo v kateri koli daljni deželi. Zaradi nas, da vsega tega pri sebi ne pozabimo in zaradi vseh naštetih, da naša ljubezen do njih ne usahne, gremo tudi v nedeljo 29. maja zjutraj v Vodice.

Ta naša manifestacija, ki bo tem bolj slovenska, čim več bo vmes gorenjskega, se začne ob 8. uri na zbirališču. Ob 9. lo spreved, ki mora biti tako pisan, kot je pisana gorenjska hiša z nageljni in vsemi lepimi gorenjskimi navadami in nošami. Naj pa ne manjka v tem sprevedu noben krog člana ali članice naše mlade organizacije. Sv. mašo bo daroval trnovski župnik gospod Cegnar, ki bo imel med sv. mašo nagovor. Po sv. maši bo na taboru govoril gorenjski rojak prof. Bitenc. Naj potem tudi nikogar ne skrbi lakota, ker bo za mal denar vsakdo lahko potolažil svoje potrebe.

Po opoldanskem odmoru bo za telovadce mala skušnjava z godbo. Čb dveh se udeležimo šmarnične pobožnosti v farni cerkvi. Ob treh pa nam bo v javnem telovadnem nastupu pokazala naša mladina razumevanje za telovadbo. Tu bodo prišli vsi na račun, ker bodo nastopali ob najmanjših, do članov in članic in bo na izbiro, da vidimo vsa telovadna orodja in najboljše telovadce in vaje na tedi orodjih. Zadnji teden je in je dobro, da se tudi nekoliko prijavite (precej se jih je že), da bo lažje šlo vse v redu.

Bolgarska pesem pri nas

Na svoji turneji širom Slovenije so se bolgarski pevci oglasili tudi pri nas v Kranju, da nas seznanijo s svojo zanimivo pesmijo. V soboto, dne 14. t. m., so nam v nabito polni dvorani Narodnega doma odpeeli svoj pester spored. Koncert se je pričel z Bože pravde, Šumi Marico in z oblatno Rodno pesmijo. Vse tri točke je zbor eksaktno odpel.

Zaradi lažjega pojmovanja podanega nam sporeda naj navedem par dejstev o bolgarski pevski kulturi v pretekli dobi.

Najstarejše njihovo glasbeno udejstvovanje je vsebovalo prepevanje narodnih pesmi, ki se odlikujejo po svoji tako pestri melodiki in ritmiki. Pri plesih so svirali na gusle in dudo. Svoje bogoslužje so podpirali s petjem koralnih sprevov. Kako visoko je bilo razvito petje pri Bolgarih naj nam pojasnuje dejstvo, da je postal bizantinski car pokristjanjenemu ruskemu knezu Vladimiru (9. stol.) bolgarske pev-

ce, ki naj bi učili ljudstvo petja. Cerkvena pesem je ostala do 12. stoletja pod bizantinskim vplivom, odnosno gojil se je bizantinski koral, ki so ga zapisovali s svojo notno pisavo. V tem stoletju že zaznamujemo svoje prve odličnejše pesnike in pevce (Ivan Kukuzel). V 14. in 15. stoletju je slovelo kot glasbeno središče mesto Trnovo. Po propadu bolgarskega carstva je grška duhovščina uničevala te dragocene narodove zaklade. Menihi, ki so pobegnili v Moldavijo in v Rusijo, so delno ohranili prvotni značaj petja, ki je pa s časom zapadel vplivom svoje okolice. S turškim gospostvom je za Bolgare zamrla vsaka višja glasbena kultura, ostala je samo še narodna pesem (kakor pri Srbih). Tako stanje je trajalo tja do srede 19. stoletja.

V 50-60 letih preteklega stoletja se je na Bolgarskem pričelo nabiranje narodnih pesmi. V tej dobi so tudi Bolgari dobili svoj prvi zbor in svoj prvi orkester. Iz razvalin nekdanje kulture je začelo klti novo življenje: skladbe manjših oblik za zbor in soli. Prvotni pionirji glasbe so bili Čehi in Nemci in to predvsem razni kapelniki, a kmalu so se oprijeli te panoge umetnosti tudi Bolgari. Glavni predstavnik te dobe je Hristo Monolov, čigar Zetvare smo čuli tudi v Kranju. Svoje umetnine gradi izključno na narodni motivitiki, ki jo pa zelo okusno in spretno uporablja. Angel Bukoreštlijev je njegov sodobnik ter soustanovitelj plovdivske „Rodne pesmi“. Je dober pianist in z globokim razumevanjem prireja kitke-venčke (Mokranje). Eno, št. 10 so nam pevec prav lepo podali. Pred nami se je razbohotila zdaj z zasanjano melanholijo zdaj zopet s prikrito strastjo ožarjena pestra južnjaška motivika. Njegovo izražanje je dosti bolj umetno od Monolova, kar je opaziti zlasti v kratkih efektivnih imitacijah. Najpopularnejši bolgarski skladatelj je brezdvoma Dobri Hristov, roj. l. 1876. Je univerzalen glasbenik: zbira narodno blago, sklada zbere in soli, orkestralne suite in simfonične pesnitve, priobčuje pa tudi študije o bolgarski narodni pesmi. Njegova opera Siromakinja ni uspela. Skladateljsko delo sloni na narodnem tonu. Njegovo Dafino vino je že po nekaj trenutkih osvojilo srca poslušalcev. Vila sa gora, je ugajala s svojim brečnim zborom, s tipičnim solistom in imitacijami, dočim se je v pesmi Gaminata majka izkazal pravega mojstra v kompliciranem prepletanju narodne motivitike v umetno izpeljani skladbi. Tudi zbori ostalih skladateljev — Bobčevskega, Behterevga in Stajnova — so zelo učinkovali. Umetniki Adamiča in Gotovca sta v ciklu bolgarskih pesmi učinkovali po svoje. Zlasti je bila poučna primerjava Adamič-Bolgari, dočim se je Gotovac zelo približal terenskemu izrazu. Žal, da nam Bolgari niso zapeeli kake sodobne skladbe, morda Vladigerova, Nestrova itd.

Zbor sam, znan širom Balkana, je lepo upet in zvočen, ima krasne II. base, a malce rezke I. tenorje. Svoj program je podal z veliko sigurnostjo, le tu in tam je bilo čuti nekoliko trdot v zvočinu pa malce meglivosti v intonaciji (Francica), kar pa gre morda na rovaš zastre artikulacije. Zanimivo je bilo opaziti pri zboru to, da bolgarska artikulacija stremi za tem, da se pomika proti goltu, dočim zapadne pevske šole forsirajo artikulacijo čimbolj proti gornjemu zobišču. Zaradi zaprtih vokalov imajo pesmi temen zamolkel blesk, kar je bilo za nas tembolj zanimivo in novo. Zbor vodi odlični, temperamenten pevovodja.

Spored je bil zaključen z gromovito „Hej Slovani“, ki je bila obenem nekaj zaključek prirskega intermeza ob sklepu I. dela sporeda, ki pa z umetniško platjo te prireditve nima zveze. Potočnik.

Pozor na moralo!

Brezje, dne 19. maja 1938.

Pod tem naslovom je izšel v soboto 7. maja članek, ki ga je priobčil neki listič. Da pa ne bo ostal glas vpijočega v puščavi, ga dobesedno priobčujemo v našem listu, ki ga čitajo vsi Brez-

jani. Nekateri ljudje so pri nas res prezaposleni. Ni dovolj, da delajo do trde pozne noči, ne da bi si zaračunali tako krvavo prislužene nadure, ampak se žrtvujejo celo tako daleč, da jo po opravljenem delu — pa tudi če gre ura že na polnoči — mahnejo v bližnjo okolico, včasih celo v Mošnje, nadzorovati moralo in tako vršiti sveto službo za narodov blago! Pri tem delu jih ne ovira niti slabo vreme, megla in dež, ki je prevladovalo koncem letošnjega aprila. Res pa ni, kar trdijo zlobni jeziki po vasi, da bi kdo delal do pozne noči samo vsled tega, da bi v okvirju teme, zaviti v plašč in z navzdol potisnjenim pokrivalom lažje neopažen hodil po prepovedanih potih in kršil krščansko moralo.

V nedeljo vsi v Besnico po kolesa!

Piscu članka hvala za pohvalo. Toda naša hvala cenjena na pol pare je še predraga, ker pisec ni iskren, kot niso iskreni njegovi vrstniki. Iz razlogov, ki jih ni ne poznamo, baje pa je bil slabo informiran, je pozabil omeniti, da si tudi vsake poti ne zaračuna, kadar gre v Radovljico in do katere ima pravico in je prav tako „krvavo prislužena“ kot vse nadure, ki so si jih gospodje zaračunavali v letu 1934-35. Saj je bilo takrat prekoračenih nič manj kot 1.464.07 din za potnine, ki niso imele nobene osnove in jih krajevna kontrola pri dravski finančni direkciji ni odobrila in je zadeva še ne likvidirana.

Kaj čudo, da se zdi tem ljudem nerazumljivo, da se najde še kje človek, ki si vsega ne da mastno plačati. V svojih vrstah ga ne najdemo, zato jim je to nerazumljivo in v spotiko. Tudi tisti, ki so prezali v deževnih nočeh meseca aprila, kdaj se bo zgoraj mišljeni vrnil iz Mošnje, tega gotovo niso storili zastonj. Saj v slabem vremenu prežati za vogalom, to je vendar še neprijetnejše kot sedeti v sobi, četudi je nadurno, vendar bolje kot nad dežju, in zato so bili gotovo mastno plačani. Ti se vam ne smilijo?

Tudi farizeji, hinavci so govorili: „V soboto ozdravlja! Prelamlja postavo!“ — Odgovor: „Ali ne prelamljate tudi vi postavne zaradi svojega izročila?“ Ako bi ločili dovoljeno od prepovedanega bi ne obsojali nedolžnih!

Kranjske občinske zadeve

Na zadnji občinski seji, ki se je vršila 13. maja, je g. župan Karol Česenj poročal, da je elektrarna v Kranju, odnosno KDE, izrazila željo, da postavi dva transformatorja, in sicer enega pri hiši kamnoseka G. Jegliča, enega pa na živinskem trgu nad stopnicami. Občinska uprava je tej želji ugodila, vendar bo morala plačevati elektrarna za prostor letno priznavalno v znesku din 100.—

V svojem poročilu je g. župan dalje navajal, da je finančno ministrstvo odobrilo sklep občinskega odbora za najetje 5 milijonskega posoji-

la s 4% obrestno mero za dobo 10 let in 2 milijonskega posojila za asfaltiranje cest in trgov v Kranju.

O „slavni“ tehtnici pred „Bekselnom“ je bilo tudi govora, ker je občinski odbor že svoječasno sklenil, da se tehtnica, ki samo kviri izgled cele okolice, prestavi. Sedaj bo to odpadlo, ker se na tem mestu tehtnice sploh ne bo moglo postaviti; trasa državne ceste, ki se bo predvidoma že letos asfaltirala, se bo namreč pomaknila v levo in tako vzela možnost postavitve tehtnice.

Sresko nač. je tudi obvestilo občino, da je zakupnik obč. lova g. Ivan Savnik odstopil del lovišča Upravi dvornih lovišč in zato dobil nadomestilo.

Občinski odbor je vzel na znanje sklep uprave, s katerim je občina določila znesek din 1000 za sprejem inozemskih uradnikov potovalnih ustanov in društev ter znesek din 1000 za postavitve bolgarskih pevcev.

Kolo za Din 3.-l Kje? V Besnici!

Finančno ministrstvo je tudi odobrilo sklep občinskega odbora s katerim je občina brezplačno odstopila državnemu erarju prostor za gradnjo novega poštnega poslopja v Kranju.

Ker je občina svoječasno sklenila zamenjavo sveta z dediči Vinka Majdiča v Kranju, da bi mogla poleg mlina zgraditi tako potreben hodnik za pešce, bi se moralo sedaj to ustvariti. Ker pa se bo sedaj vršila novelizacija Jelenevega klanca in bo morala država odkupiti potreben svet, bo sedaj to delo za občino odpadlo.

G. župan je tudi v svojem poročilu omenil položaj, ki je nastal z ustanovitvijo državne policije v Kranju. Nekateri so pričakovali, da bodo že 15. aprila zjutraj gledali po Kranju nove stražnike. Predstojništvo je pač ustanovljeno z dekretom, določen je tudi že komisar, ostalo pa je še nereseno vprašanje moštva. Po državnem proračunu je namreč določeno, da dobi državna policija v Sloveniji pojačenje v številu in sicer 30 mož. Ker pa tega pojačenja še ni, se ni mogla še pojaviti državna policija v Kranju. Tudi vse veruje, da bo občina morala prispevati veliko več kot je v proračunu, so popolnoma tendenciozne. Občina ima v proračunu znesek 110.000.— din za ta namen, pa sedaj niti tega ne bo prispevala, ampak samo za toliko mesecev, kolikor bo v Kranju policija.

Občinski odbor je dalje sklenil, da odstopi Lovro Pičmanu 520 m² sveta po ceni din 3 za m². Kot najvažnejša točka dnevnega reda je pač bila novelizacija državne ceste skozi Kranj od savskega mostu do „Krone“. Občina je prejela od sekcije poziv, naj se izjasni, če prispeva 818.439.53 din k stroškom in sicer za razliko v širini ceste kakor tudi za kanalizacijo. Država namreč gradi cesto široko samo 6 m ter bi morala občina prispevati za ostalo širino, ker je v Kranju ta cesta na nekaterih mestih široka tudi 10 m.

Občinski odbor je sklenil, da je v principu za ta prispevek, vendar je pooblastil občinsko

upravo, da se ona pogaja s terensko sekcijo za gradnjo drž. ceste Ljubljana—Bled glede izvršitve samo najnujnejših del ravno pri kanalizaciji na tej cesti.

Tedenske novice

KRANJ

Dovršitvena dela pri gradnji nove šole. Krajevni šolski odbor v Kranju je oddal na svoji seji dovršitvena dela sledečim najnižjim ponudnikom: slikarska dela g. Grebenšku, steklarska dela g. trgovcu Hlebšu, pleskarska g. Janezu Mraku iz Ljubljane, tapetniška dela g. Petru Kobalu. Ključavničarska in pečarska dela še niso oddana.

Obveščamo člane ZZZ v Kranju in okolici, da se vrši v nedeljo 29. t. m. ob 9. uri v dvorani Ljudskega doma v Kranju članski sestanek, na katerega so vsi vabljeni. Pridite vsi in bodite točni! — Bog živi!

Avtomobil povozil 6 letnega dečka. V ponedeljek popoldne okrog 2 ure je nameraval 6 letni Marjan Pogačnik doma iz Zlatega polja

Bi rad kolo?

V nedeljo se potrudil v Besnici!

v otroški vrtec v Marijanišče. Ko je hotel pri gostilni „Beksl“ prekoračiti cesto je zašel med dva vozniaka in se zbal konja, zato je urno odskočil na desno stran ceste. V tistem hipu je privozil na to cesto avtomobil in povozil dečka.

Kam v nedeljo na izprehod? V Besnico, kjer bo dovolj zabave!

Marjan je dobil pri tem hudo poškodbo na roki in trebuhu, razen tega ima prebito čelno kost.

Surov napad v Stražišču. V torek zvečer je vozil Anže Mežek posestniku Jerneju Benediku v Stražišču skale za popravilo neke zgradbe. Ko je v bližini Benedikovega skednja že drugič izsil gradbeni material je prišel k Mežeku začasni najemnik skednja T. D. doma iz Stražišča in začel vpiti nad vozniško, da ne sme na to mesto spravljati gradbenega materiala. Mežek je odgovoril, da opravlja to delo po naročilu gospodarja, nakar je postal D. še bolj jezen, pograbil je precej veliko skalo in jo vrgel vogniku v glavo, vendar to nasilnež še ni bilo dovolj. Zvlekel je Mežeka v bližnji hlev in ga močno pretepel. Hudo poškodovanega Mežeka so spravili k zdravniku.

Velike tatvine v trgovini Merkur

V torek večer je opazila neka gospa, da je zlezla skozi okno kleti trgovine „Merkur“ neka moška postava. Zadevo je povedala ljudem, ki so prav tisti čas odhajali od predstave v Narodnem domu. Na lice mesta je nekaj minut zatem prihitel stražnik in poslovdvoja trgovine, ki je odprl trgovino pri glavnem vhodu, vse druge izhode pa so zastražili orožniki in drugi ljudje. V trgovini niso našli nikogar, ker se je med

Lena navada -
nedelno greš spat!

zobna pasta
Chlorodont

tem tat skril v podstrešju, kjer ga je stražnik aretiral okrog pol 1. zjutraj. V tatu so ljudje spoznali 26 letnega trgovskega pomočnika Marjana L. uslužbenega pri tvrdki „Merkur“, katerega nihče poprej ni sumil nepoštenosti.

Preiskave o eventualnih še drugih tatvinah so se začele takoj in so se nadaljevale ves dan v sredo. Hišna preiskava na domu Marjana L. je pokazala, da se je aretirani že dalje časa bavil s tatvino pri tvrdki, imel je namreč za beleženo komu je prodajal ukradene predmete. Priznal je tudi, da je izvršil v teku 1 leta 15 tatvin v skupni vrednosti okrog 30.000.— din. Največ blaga je prodajal jesiškemu trgovcu

V nedeljo na TOMBOLO V BESNICO!

S. kateri je prihajal v nočeh kar z avtomobilom po ukradeno blago. Tudi v torek popoldne je prejel Marjan L. brzovjavo, da bo prišel v usodni noči po blago. Radi tega poizvedb je orožništvo aretiralo tudi jesiškemu trgovcu S. ker je dokazano, da je prvoretiranca ta trgovec nagovarjal k tatvinam. Lastništvo trgovine „Merkur“ bo naredilo inventuro, katera bo šele pokazala pravo vrednost ukradenih predmetov.

Couch zofe, otomane, divane

in vse tapetniške izdelke izvršuje točno in solidno V. TONEJC tapetnik, Kranj

V soboto se je končal pouk na kranjski gimnaziji za 4. in 8. razred. Uspeh je sledeči:

V 4.a razredu so izdelali s prav dobrim uspehom 4. z dobrim 10, vseh je izdelalo 14 dijakov od 35. Popravni izpit ima 13 učencev, 2 sta neocenejena, 3 so padli in 1 je izgubil pravico do daljnega šolanja.

V IV. b razredu: odlični uspeh sta pokazala 2 dijaka, prav dober uspeh je dosegel 1, dober 15. Razred je končalo vsega 18 dijakov od 35. Popravni izpit ima 8 dijakov, naknadni izpit 1, padlo jih je 6 in 2 sta izgubila pravico daljnega šolanja.

V IV. c razredu (deklice): odlične so 4 dija-

Mimica Zagorska:

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetišk uporov na Gorenjskem.)

(Dalje)

Rado je pogledal po sobi in ni vedel, kako bi začel govoriti. Stopil je na sredo sobe in uporno gledal plemiče, enega za drugim. Po dolgem molku je vprašal Hartmana z zlobo, kakršno je imel samo on:

„Ali si mi prišel plačat globo zaradi dveh pobojev, ki si jih zagrešil v kratkem času?“

Radota je zaničljivo govorenje zbudilo.

„Nikogar se nisem dotaknil, če ni sam izzival.“

„Ponižen, kakor si,“ je zasmehoval Hartman.

„Ovca še ni užugala volka,“ je vračal svobodnjak.

Jurij Kraig je gledal mladeniča in vseh mu je bil. Porinil je po mizi vrč vina in velel:

„Pij na zdravje in srečo!“

Rado je pograbil za besedo.

„Ne bom pil, dokler se do konca ne pomenimo o tem, zaradi česar sem neutegoma pridiral z Gorjuš na Bled.“

„Kaj takega?“ je zasmehljivo vprašal Hartman. „Nemara imajo tvoji kmetje spet preveč tlake in si se prišel potegovat zanje.“

„Ne,“ je trdo odgovoril Rado. „Vaši biriči imajo predolge prste. Danes zarana so ugrabili tlačanu Smrekarju hčer in gotovo ne z dobrim namenom. Prišel sem in jo hočem dobiti nazaj, tako, kakor je bila, če ne...“ Grožeče je zarožljaj z mečem.

Pucheim in Jurij Kraig sta se začudeno spogledala, ker o tej stvari nista nič vedela. Hartman pa se je zgrozil in je med grohotom dvakrat premeril sobo. Potem se je ustavljal pred svobodnjakom.

„Jaz vem, da pri nas ni nobene ugrabljenega ženske.“

„Lažetel!“ je Rado vzdrhtel od jeze nad tako lažjo. „Na hodniku sem slišal njen krik.“

„Ha, ha!“ se je grohotal Hartman. „Njen glas poznal Ali ti je nevesta?“

„Ne. Smrekar je moj tlačan.“

„Ha, ha, slišal je njen krik!“ se je smejal Hartman ter se tolkel po kolenih. „Morda je zakričala katera izmed deklet, saj jih je vendar šest na gradu. Zenske vrešče za vsako malenkost.“

„Pri tej priči mi izročite deklico, če ne bom moral porabiti silo, da jo rešim.“

„Pri nas jo nimamo, res ne,“ se je zlobno smejal Hartman. Rado je položil desnico na ročaj meča.

„Pri tem meču vas rotim, vrnite jo!“

„Pri nas je ni!“

„Na Boga prisezite, da je res ni tu, pa pojdem z gradu pri tej priči,“ je prosil Rado in komaj krotil srd.

Hartman je hinavsko pogledal v strop in vzdihnil:

„Moj Bog, podložniki me kličejo na odgovor!“

„Prisezite!“ je zahteval Rado.

Sladkoba, ki jo je še pred hipom razodeval Hartmanov obraz, se je pretila v satansko zlobo. Hartman je pobilskal z očmi in stopil pred fanta.

„Ti upaš meni narekovati prisego! Ti? Fant, če se mi pri tej priči ne pobereš odtod, me boš pomnil do groba. Imava marsikaj na rovašu, kar ti bo upognilo tilnik!“

„Dekleta vrnite, drugo mi ni mar!“

„Meni pa so mar ranjeni biriči.“

„Če mi jo takoj ne izročite, pojdem ali pošljem koga še danes v Briksen. Kako se boste izgovarjali pred cerkveno gosposko, ne vem.“

„Ti groziš?“ je zarjul Hartman in planil predenj. „Še ena beseda, pa te ukazem vreči v temnico pod stolpom!“

„Vi pozabljate, da je moj rod že stoletja svoboden!“

„Ti pozabljaš, kaj smeh in kaj ne. Kakor razbojnik živš gori v hribih, nobenih zapovedi ti ni mar.“

„Izročite mi Smrekarjevo hčer!“ je Rado ukazal trdo, kakor bi govoril s svojim hlapcem.

Hartman je čutil poniževanje iz svobodnjakovih besed in to ga je še bolj razkačilo. Poskočil je in zavpil:

„Ne dobiš je! Tudi če bi bila res na gradu, je ne dobiš!“

„Dobim!“ je Rado stisnil mečev ročaj.

„Nikoli!“

Jurij Kraig je videl, da bi iz prepira utegnili nastati poboj. Vstal je in pozvonil. V sobo je prišel sluga in temu je naročil, naj takoj pokliče biriče, ki so bili včeraj poslani v Bohinj na stražo.

„Kaj misliš?“ je gledal Hartman brata.

„Izprašal jih bom. Nemara le nimajo čistih rok.“

„In če bi res ugrabili tlačanko, kaj zato?“ je ugovarjal Hartman.

„Staro pravo to ostro prepoveduje. Briksenški vladika za rop ženske ne izbira milih kazni.“

V tem so prišli biriči, plaho so se spogledovali, ko so videli silnega svobodnjaka z Gorjuš. Jurij Kraig jih je ostro nagovoril.

„Ali ste ugrabili danes zjutraj hčer tlačana Smrekarja?“

Biriči so se spogledovali, niso vedeli, kaj bi. Nazadnje je eden od njih zmeden odgovoril:

„Ukazom smo vedno poslušni.“

„Tako?“ je zategnil Jurij in grdo pogledal brata. „Kje je sedaj?“

„Zaprli smo jo v tisto dvorano spodaj,“ je odgovoril spet prvi birič zmešan, ker so ga prebadale Hartmanove oči.

„Privedite jo sem!“

„Biriči so odšli po ugrabljeno deklo. Hartman je jezno hodil po sobi in gledal v tla, sram ga je bilo, da ga je brat razkrinkal pred kmetom. Rado je sprostil mečev ročaj in se na tihem čudil. V tem so privedli objokano deklo. Rado je stopil k njej in jo prijel za roko.

„Domov pojdeš.“

„Domov?“ je dahnila zmedeno. „Vehar, vi ste prišli pome? Vi ste me rešili, ko sem se že tako balal!“

„Le mirna bodi, zdaj greva domov.“

Jurij Kraig pa je poklical ječarja.

„Zaprte tri tepce vsakoga tri dni ob kruhu in vodi, da bodo pomnili, kdaj so ugrabili žensko.“

Biriči se se klavrno prestopali in eden se je pritožil.

„Po ukazu smo ravnali, milostni gospod.“

Hartman je bilo sram, zato je ostro ukazal:

„Ječar, zapri jih šest dni in na tleh naj ležijo, da bodo pomnili, kdaj so izblebetali, česar ne bi smeli.“ Potem se je obrnil k Radotu in rekel: „Vehar, zapomni, si, kdaj si poslednjič prestopil grajski prag. Če te še enkrat dobim v roke, ne boš več videl Gorjuš.“

„Kadar mi boste delali krivico, bom prišel terjat pravico,“ je odgovoril Rado in vlekel deklo za seboj.

„Bog te ohrani v svoji milosti,“ sta želela Jurij Kraig in Pucheim, pa Rado ju ni več slišal.

Pod gradom je posadil deklo predse na konja. Vranec je zarazgetal in stekel po bregu. Rado se je sklonil k deklici.

J. Platiša:

Na opazovalnici - po "upravni greški"

(Ob 6 letnici šenčurskih dogodkov)

Dne 23. maja poteče 6 let, kar so se začele aretacije radi dogodkov v Senčurju. Popis teh dogodkov ste brali lani in predlanskim v „Gorenjcu“. Je pa še veliko podrobnosti, ki tam niso bile zapisane. Za 6 letnico — pa še eno takih podrobnosti — za osvežitve spomina na znamenito 1. 1932!

Stirje belgrajskih jetnikov smo dobili odkazani kvartir na Adi Ciganliji — pustem savskem otoku — nasproti Čukarice, predmestja Beograda. Tri mesece smo tam „letovali“, prenašali vročino, se bojevali s „komarci“, preganjali stenice. Tri mesece smo bili v varstvu ljubeznivega čika Gjuro-ta, komandanta straže, ki je ljubil crnjak (vino) in svoje varovance. Radi Slovence Tonike, ki jo je imel za „verenco“ in jo ima sedaj za ženo, smo bili Slovenci pri njem posebno dobro zapisani.

Sredi septembra, po odbodu raznih partij komunistov in špijonov, ki so z nami delili isto usodo, se je Ciganlija tako izpraznila, da je 10 orožnikov pazilo na 4 jetnike. Zato so zapore začasno okleli, nas zadnje Mohikance iz Ciganlije, 3 Slovence (Brodarja, Strčina in mene) ter 1 Bosanca, pa premestili na okrožno sodišče v Beogradu, kjer sta nas že težko čakala Umnik in Vombegar.

Lepo smo se poslovili od čika Gjura. Mož je imel pri slovesu kar solzne oči. Vsi, ki smo bili kedaj v njegovih „četi“, ga imamo v najboljšem spominu.

Bil sem piškavega zdravja že tedaj, ko so me „uhapsili“, vročina, komarji in stenice ciganjskega otoka mi seveda zdravja niso zboljšali; v novih zaporih sem se pa močno prehladil, tako sem kašljal, da bi se kmalu pretrgal, in mnogokrat sem s svojim krehanjem motil „odmaranje“ našega „ata“ iz Hrastja, ki je po kosilu tako rad počival, pa tudi drugih.

28. septembra se javim za „lekarsku“; naš jetniški zdravnik — velika dobričina, ki je imel srce za jetnike, je zahteval od državnega sodišča, da me da v bolnico. Zdravnikov predlog je bil odklonjen. Čez teden dni se zopet javim zdravniku, ki je ponovil predlog, da me oddajo v bolnico — pa zopet nič.

Zvedel sem pozneje, da je naš preiskovalni sodnik odklonil, da bi šel v bolnico. Dr. Gradnik in zdravnik sta imela radi tega precej oster nastop, vsakdo je zahteval svoje.

V soboto opoldan pred žegnansko nedeljo je prišel pome znani policijski šofer, ki nas je večkrat prevažal s predpisanim številom orožnikov in svojim „Antunom“, kot so rekli v Beogradu poljci. avtomobilu. Ta ljubi voziček je imel svoje ime po dr. Korošču, ki je bil takrat notranji minister, ko so voz kupili. Težko sem čakal bolnice, a ta dan pa nisem prav nič z veseljem odšel. Pripravljali smo „arrestantovsko žeganje“. V Senčurju, Cerkljah in Komendi je na žegnansko nedeljo bob — žeganje. Z domačimi bi radi praznovali žeganje tudi mi. Prijatelji so nas oskrbeli z dobrotami. da bi tudi mi praznovali semenj. Zato, pravim, nisem šel rad, šel bi bil pa še bolj nerad, ko bi vedel, da bom praznoval žeganje na opazovalnici.

Okrog 1. ure pop. pride avto v bolnico — na vračarskem brdu. Sijajno lego ima bolnica, pa tudi sijajno opremo. Bil je ravno opoldanski odmor. — V pisarni, kjer se javi orožnik, da me „preda“ samo neka pomožna pisarniška moč. Njena povrhnost, pa „jugoslovensčina“ na sprememnem pismu, katerega je napisal slovenski sodnik dr. F., ki je bil pri drž. sodišču šele par tednov, me je spravila v „ludnico“.

Zdravnik je odredil, da grem na pregled na oddelek za notranje bolezni. Beseda „pregled“ se rabi tudi v srbsčini v istem pomenu kot v slovensčini, sodnik jo je pa imel za premalo srbsko, pa je napisal bolj „pristno jugoslovenski“, da se „bolestnik šalje na posmatranje“; ue vedoč, da pomeni ta beseda opazovanje na opazovalnici. Kakor hitro bere v pisarni to besedo — je takoj odločil — hajdi z bolnikom v umobolnico. Seveda jaz o tej stvari nisem nič vedel, ker je šel v pisarno le orožnik. Ko se vrne orožnik iz pisarne — me odvedejo v oddelek z napisom „nervno oddeljenje“ Malo začuden gledam ta napis — pa si mislim, bo že prav, menda misli zdravnik naj mi najprej pomirijo živce.

Na oddelku so bili ob tej uri — sami strežniki — brez zdravnikov, zato so se upirali sprejemu, a ker so orožniki le tiščali in pritiskali, so me slednjč srečno oddali. Orožniki odidejo, eden, ki je bil določen za stalnega nadzornika meni, je ostal.

Jaz še vedno nisem vedel, kje sem. Le to se mi je čudno zdelo, da me vsi strežniki tako začudeno gledajo, pa sem si mislil, morda zato ker tako redko vidijo katoliške duhovnika. (Dolge.)

kinje, prav dobrih 7 in 15 dobrih, tako je od 49 dijakinjk končalo razred 26. Popravni izpit jih ima 9, padlo pa jih je 14.

V VIII. razredu je uspel sledeči: 2 sta odlična, prav dobri so 3, dobrih pa je 14. Od 38 dijakov in dijakinjk je razred končalo 19. Popravni izpit ima 17 dijakov, 2 sta pa padla.

Privatni izpiti se bodo vršili od 1. do 7. junija. Višji tečajni izpit se bo vršil pismeni 8., 9. in 10. junija, ustni pa v dneh 13., 14., 15., 17. in 18. junija.

Nižji tečajni izpit se bo vršil pismeni 18. junija, ustni pa od 20. do 23. junija.

Sprejemni izpiti za vpis v I. razred bo 24. in 25. junija ob 8. uri zjutraj. Prijave oziroma prošnje se morajo oddati ravnateljstvu do 15. junija.

Promenadni koncert. Tujsko-prometno društvo priredi v soboto dne 21. t. m. ob 20. uri na Glavnem trgu v Kranju promenadni koncert, na kar se c. občinstvo opozarja.

Kdor varčuje, ta pri meni ročno izdelane dežnike kupuje. Nudim Vam jih po zmernih cenah! Sprejemam tudi dežnike v popravilo. dežnikar JENKO, KRANJ.

PREDOSLJE

Delavska organizacija v Predosljih dobro napreduje. Članstvo narašča. V četrtek na praznik Kristusovega vnebohoda ima organizacija svoj sestanek takoj po prvi sv. maši. Govornik bo prišel iz Ljubljane. Seveda so vabljeni vsi delavci in tudi drugi prijatelji naše delavske organizacije.

Prašek zoper ščurke

in ostalo golazen dobite v drogeriji

**B. ŠINKOVEC
KRANJ**

TRZIC

Še dober teden nas loči do 1. junija, ko bodo zaključene prijave za obrtniški izlet, ki se vrši dne 14. in 15. avgusta t. l. v Gorico, Benetke in Trst. Ta dva izletna dneva sta ravno praznika

Z našo pesmijo po Italiji

(Dalje)

Na trgu mrgoli ljudi. Saj z vsega sveta prihajajo sem občudovat te slavne zgodovinske spomenike. Vseмогоče jezike slišiš, vsake vrste ljudi celo eleganten abesinski par smo videli, ki je vzbujal splošno pozornost. Morda so ga Italijani samo za to sem pripeljali, da se z njim bahajo pred svetom kot zmagovalci.

Zbrali smo se pred sto metrov visokim Markovim stolpom. Brž smo naredili krog in g. Mohor je intoniral. Iz grl se je dvignila pesem in zaplavala po širnem trgu. Ljudje so potihnili, živahno gibanje in premikanje je zastalo, vse je gledalo in poslušalo, odkod ne nadoma ubrana pesem. Zgrinjali so se okrog nas in kmalu nas je obdajal mogočen oklep poslušalcev, ki so vlekli na ušesa neznan petje. Brezdvoma so nas imeli za kak potujoči zbor. Uthnili smo, tedaj se je pa razleglo ploskanje vsevprek, da smo morali takoj urediti novo pesem in za njo spet novo. Ko smo nehali, so nas seveda radovedno spraševali, kdo smo in odkod. Imeli so nas za Tirolece, mnogi za Čehe. No, sram nas ni, le to je žalostno, da nas nihče nima za Slovence. „Iz Slovenije smo,“ sem pojasneval staremu Nemcu s kljukastim križem na prsih. „Vo ist den toos...?“ je zateglo vprašal. Če ne ve, kje je Slovenija, naj bi bil vsaj tiho.

Po „koncertu“ smo šli najprej ogledovat cerkev sv. Marka. Pravkar se je vršila slovesna služba božja pri glavnem oltarju in na koru so peli pevci dvoglasno latinsko mašo. Dolgo je trajalo. Ljudi se pa v cerkvi kar tare. Skupine prihajajo in odhajajo, ogledujejo si razne zanimivosti in spet gredo naprej. Kot zgradba sama cerkev ni kaka posebna zanimivost, zanimiva je pa po svojem bogastvu in krasi mozaični slikarji. Saj nam je vodnik — prijazen beneški policaj Slovenec — razlagal, da je v cerkvi okoli šest tisoč kvadratnih metrov zlatega mozaika, v katerem je nad štiri tisoč kg čistega zlata. Ze samo ti mozaiki torej predstavljajo milijonsko vrednost. Cerkev nepre-

skupaj, ter za to ugodno priliko najbolj primerna.

Izletni stroški znašajo na osebo Din 350.—, v katerem je že vračunana avtobusna vožnja, dovoljenje za prehod italijanske meje, prehrana, prenočišče, dvakratna vožnja z motorno ladjo tja in nazaj, vstopnine v doževo palačo, na 100 metrov visoki razgledni stolp, v akvarij itd.

Cena je za tolikšno in tako krasno vožnjo, kakor tudi za tolike ugodnosti jako nizka, zato hitite s prijavi, ker je še nekaj sedežev na razpolago. Izleta se lahko udeležijo vsakdo, ženska ali moški, pa četudi ni obrtnik, samo da izpolni predpisane pogoje.

Dve tretjini zneska morata biti vplačani že s prijavo, ostalo tretjino pa najkasneje do 15. julija t. l. Tajništvo obrtnega združenja v Trzinu (Blejska cesta 7) je vsak dan in vsakemu zainteresentu radevolje na razpolago za vse tozadavne informacije.

Kako se bodo udeleženci izleta vozili, oziroma skozi katere kraje, kakor tudi kdaj in kje se bodo med vožnjo ustavili in glede prehrane, za vse to bodo izletniki prejeli pravočasno točen program.

VELESOVO

Mnogokrat slišimo in beremo, da tu pa tam praznujejo spomine in obletnice, ki so več ali manj pomembni. Tudi pri nas v Velesovem bomo leos obhajali zelo pomembno obletnico. Obhajali bomo 700 letnico naše farne cerkve, ki je ena najlepših cerkev v naši slovenski domovini. V njej so posebno krasne oltarne slike, katere je naslikal slavni slikar Kaiserschmid. Romarji so že od nekdaj hiteli od vseh strani v Velesovo, da se tukaj poklonijo Materi božji, jo počaste ter jo prosijo pomoči v vseh dušnih in telesnih težavah. Zadnje čase se je sicer dozevala, da so romarji začeli opuščati Velesovo. Toda to misel so predvsem ovrgli romarji v preteklem tednu, ko smo imeli sv. misijon. Prihajali so od blizu in daleč in s tem pokazali, da še niso pozabili na Marijo, Mater božjo, ki kraljuje v Velesovskem glavnem oltarju. Med romarji smo opazili celo Stajerce. Lep teden je bil to za velesovsko faro. Cel teden smo hodili poslušati govore č. g. lazarištv. Pred vsem lep je bil sklep sv. misijona. Med veselimi pritrkavanjem zvonov se je v nedeljo popoldne vil dolg sprevod od farne cerkve proti cerkvi sv. Marjete na Trati in od tam zopet nazaj. V sprevodu so bile zastopane skoro vse župnije kranjske dekanije. Procesijo z Najsvetejšim je vodil č. g. dekan Matija Škerbec iz Kranja.

Pretekli teden pa smo doživeli Velesovci še en dogodek, ki je vreden, da se ga spomni tudi „Gorenjec“. V naši fari v vasi Adergas se je zopet oglasila „štorkla“ in prinesla topot že štirinajstega otročička v preprosto delavsko

„Kako svetlo bela je tvoja jopica, in... kako dehtiš po svežosti in čistosti...“ „Čemu toliko hvale! Moja mamica me je navadila, da perem vse samo z dobrim terpeninovim milom Zlatorog. Čudovito čistilno moč ima in kako izdatno jel Z njim oprano perilo je belo kot sneg, mehko-veljno in poduhtivo po godnem vzduhu.“

TERPENTINOVÓ MILO
Zlatorog

družino Bukovnik. Boter pri sv. krstu je bil temu otroku sam g. ban dr. Marko Natlačen. S tem je g. ban pokazal in dokazal kako zna ceniti družine s številnimi otroci.

NAKLO

Dne 15. t. m. ob 7. uri zjutraj, se je vršil pri nas v stari šoli prvi sestanek Zveze združenih delavcev. Udeležba je bila kot za začetek obilna. Prisostvovala sta tudi č. g. kanonik Šimenc in č. g. kaplan.

Tov. Perne iz Kranja nam je v kratkem a jedrnatem govoru obrazložil zakaj je nastala naša nova katoliška organizacija ZZZ in kakšen namen ima.

Sledil je vzpodbuden govor tov. Volčiča iz Kranja, v katerem je vse bodril in vzpodbujal k resnemu in neustrašnemu delu za našo organizacijo.

Oba govora so poslušalci sprejeli z velikim navdušenjem.

Nato se je sestavil pripravljalni odbor in sicer: predsednik Tiringar Martin, podpredsednik Gogala Franc, tajnik Križaj Jernej, blagajnica Vončina Anica, duhovni vodja č. g. kanonik Šimenc.

Za zaključek nam je spregovoril še č. g. kanonik par lepih besed in želel bodoči organizaciji obilo božjega blagoslova in najlepšega napredka. — Bog živi!

mora vsakdo videti, kdor pride v Benetke. Mi tja nismo šli, ker je časa zmanjkalo, pa tudi želodec se ne nam začeli oglašati in nas priganjati, da smo poiskali kosilo.

Nakupili smo si še nekaj spominov iz Benetk, slikali smo se med jato prijaznih golobov, pogledali še malo življenje tega Babilona, potem smo pa krenili spet k morju in se naložili na „tramvaj“. Potegnili nas je po kanalu in kmalu smo bili spet v sredini mesta, kjer so rekli, da nas čaka kosilo. Res smo udobno sedli za mize in radovedni pričakovali, kaj so nam skuhal v Benetkah za kosilo. No, zabavljati ravno ne smemo, pripomnimo pa lahko, da imamo Kranjci precej drugačen okus kakor Benečani. Teknilo nam je pa dobro, zlasti vino je bilo kaj pitno. Nekateri so bili celo mnenja, da bi kmalu znali italijansko, če bi še par meric tistega vina popili.

Po kosilu, kjer smo se za silo tudi odpočili, smo se spet odpravili proti veliki garaži, kjer so nas čakali avtomobili. Po poti se pa naš vodnik spomni, da bi si lahko ogledali še — abesinske leve. Pe jih pogledjmo, smo si mislili in zavili v nekaj majhen park. Saj nismo verjeli, da bi res imeli prave leve, a smo se motili. Cisto prave leve smo videli in še kakšne! Samec in samica v veliki kletki, ki je postavljena sredi parka. Pravijo, da so ta dva leva pripeljali iz Abesinije, da jih je imel Neguš na svojem dvoru. Koliko je resnice na tem, sicer ne moremo kontrolirati, verjamemo pa lahko, da jih je res Neguš imel. Leve so mu lahko polovili, Neguš jim je pa le ušel...

Okrog treh popoldne smo se spet prešeli pri veliki garaži, če smo vsi. Proti pričakovanju smo bili res vsi. Nič bi ne bilo čudnega, če bi koga zmanjkalo, kajti Benetke niso Kranj. Spet smo sedli in kar bali smo se, kajti dobro smo vedeli, da je Gorica daleč in tja smo namenjeni. Drveli smo po ravni cesti, ta ali oni je poskušal zadremati in nadoknaditi, kar smo zamudili ponoči, a spati se nam kar ni dalo. Trst smo pustili daleč na desni. Nasproti nam je sijalo prijazno sonce in nihče ni slutil, da gre ob tem času na Kranjskem sneg. (Dalje.)

Razglas

Tehnični razdelek pri sreskem načelstvu v Kranju razpisuje v skrajšanem roku javno pisarno licitacijo za oddajo vzdrževalnih zgradb na drž. cesti št. 2 in 51 za leto 1958-59 in sicer v skupni vsoti din 88.866,68.

Licitacija se bo vršila v pisarni tehničnega razdelka, dne 25. maja 1958 ob 11. uri dopoldne. Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na zneske odobrenih proračunov.

Kavcija znaša 10% od proračunjenega zneska za naše in 20% za tuje državljanke. Kavcijo je vložiti pri davčni upravi v Kranju.

Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobijo proti povračilu stroškov med uradnimi urami v pisarni tehničnega razdelka.

Tehnični razdelek sreskega načelstva
v Kranju, dne 30. aprila 1958.

**Za Vaš okus dobite lepe,
udobne in trpežne
čevlje**
pri **VLADO KRANJC-U**
KRANJ, Mestni trg št. 13.
Za poletje v vseh barvah.

Iz dela Kmečke zveze

Obenem s številom članstva in izpopolnjevanja svoje organizacije pridobiva Kmečka zveza tudi na gledu in moči ter more nuditi vedno več pomoči svojim članom, ki se v vseh potrebah in težavah obračajo nanjo s svojimi prošnjami. Tako se je zadnji čas posrečilo s posredovanjem Kmečke zveze preprečiti prodajo več kmečkim gospodarjem, v teku pa je velika akcija Kmečke zveze, ki se je zavzela za svoje člane, posestnike-dvolastnike iz Srbije, ki so jim italijanske oblasti zemljo onstran meje razlastile, da se prizadetim pripomore do pravice, t. j. vsaj do primerne odškodnine za razlastični svet, če drugega ni mogoče.

In čim močnejša bo Kmečka zveza, tem več boste lahko kmečki ljudje pomoči od nje pričakovali. Močna pa bo, če boste vsi kmetje v njej vključeni, če boste članarino vsi v redu plačevali in z organizacijo sodelovali. Kmetje, v vašo korist bo, če se tako zgodil! Torej na delo!

Šentjoški gospod Šimen in njegovi sodobniki

Ta naslov ima nova knjiga neumornega potpisnega in zgodovinskega pisatelja gospoda župnika Jožefa Lavtizarja, ki je v njej zbral vse zgodovinske podatke o gorečem dušnem pastirju Simonu Vačavniku. Sicer je gospod pisatelj podal kratek življenjepis Vačavnikov že v svoji knjigi „Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj“ leta 1901, zdaj pa je redke zgodovinske drobce o tem znamenitem duhovniku povezal v celo zgodovinsko povest 122 strani. Simon Vačavnik je živel v dobi 1691 do 1765. Kot kaplan je služboval v Kranjski gori, v Sori in Smartnem pri Kranju. Potem je šel za župnika v Preddvor, kjer pa je ostal le tri leta. K Sv. Joštu se je priselil l. 1741. Tu je kot „direktor“ vzdrževal red in s svojimi štirimi duhovnimi pomočniki vodil številne romarje na pot poboljšanja in popolnosti. Da bi božjo pot k Svetemu Joštu še bolj povzdignil, je šel dvakrat peš v Rim po dovoljenje za prizidanje svetih stopnic, pod katerimi zdaj tudi počivajo njegovi telesni ostanke. Knjiga je zelo poučna ter spada v vsako društveno knjižnico. Priporočamo jo tudi učiteljskim knjižnicam, da more učiteljstvo, kadar vodi učence na izlet k Sv. Joštu, povedati ukaželjni mladini kaj zgodovine o tej znameniti romarski cerkvi. Priporočamo to knjigo zlasti še prebivalcem, ki spadajo pod zvon Sv. Jošta. Knjiga se naroča v Jugoslovanski knjigarni in Ljubljani za 25 din.

Kotiček za čebelarje

Kranjska čebelarska podružnica je ustala na Fužinah v Kokr svojo plemenito postajo, ki je bila v nedeljo dne 15. maja t. l. otvorjena. Vse podružnične člane kakor tudi člane iz sosednih podružnic opozarjamo na to z vabilom, da se te zelo koristne ustanove prav pridno poslužujejo. — Točna navodila, kako imajo čebelarji na plemenišču postopati, se nahajajo nabita na čebelnjaku.

Odbor naše čebelarske podružnice je s tem ponovno dokazal svojo agilnost in vneto za povzdigo našega domačega čebelarstva in zasluži vso pohvalo.

Vabilo na ustanovni občni zbor „Zveze čebelarskih podružnic Antona Janše v Kranju“, ki bo v nedeljo, dne 26. junija 1958. ob pol 9. uri dopoldne v telovadnici drž. real. gimnazije v Kranju. Dnevni red: 1.) Otvoritev občnega zbora. 2.) Poročilo o razvoju in napredku čebelarstva na Gorenjskem od Janševih časov dalje do danes. 3.) Vložitev odbora. 4.) Slučajnosti. Eventuelne predloge in nasvete določitev delovnega programa „Zveze“ naj pooblaščenim delegatim gorenjskih podružnic predložijo na dan ustanovnega občnega zbora.

Podružnice vabilom, da se ustanovnega občnega zbora po svojih delegatih udeležijo polnoštevilno.

Priljubljeni odbor.

Ustanovitev „Zveze gorenjskih čebelarskih podružnic Antona Janše“ s sedežem v Kranju.

V nedeljo, dne 24. aprila 1958 so se v Kranju sestali na vabilo pripravljalnega odbora za ustanovitev Zveze gorenjskih čebelarskih podružnic naše Gorenjske k posvetovanju, na katerem se je z vsestranskim zanimanjem razpravljalo o tesnejšem medsebojnem delovanju gorenjskih čebelarjev za boljši napredek in razmah našega, posebno gorenjskega kmečkega čebelarstva.

Predsednik pripravljalnega odbora g. Japelj je v svojem otvoritvenem nagovoru pozdravil številne udeležence, posebno pa zaslopnika k. r. banske uprave, čebelarskega referenta g. Okerna. Z izbranimi besedami je obrazložil namen tega sestanka in tendence, ki jih hočemo in moramo uveljaviti z združitvijo vseh čebelarskih podružnic v avtoritativno zvezo. Nato je otvoril debato, ki je postala zelo živahna in strokovno poučno, kakor gospodarsko, zelo zanimiva.

Prvi se je oglašil k besedi g. referent Okorn, ki je v vznešenih besedah pojasnil položaj našega, predvsem pa gorenjskega čebelarstva in je omenil, da stojimo povsem pred novimi vprašanji kakor smo bili do sedaj. Način našega čebelarstva moramo sedanjim razmeram in zahtevam odgovarjajoče preurediti in početi čebelariti z našimi kranjci, da se moramo z vso vneto lotiti čiščenja naše priznane kranjske čebele-sivke, da se uredi trg z našimi čebelami, čebelnimi pridelki itd.

G. šolski upravitelj Scrajnik, kot zastopnik čebelarjev radovljiskega okraja je uvodoma pozdravil ustanovitev Zveze podružnic in je naglašal, naj se posebno gorenjsko čebelarstvo zaščiti, ker je navezano po večini samo na gojenje čebel. Dalje omejuje prevoz čebel z železnico, ker naj bi se tarifa za kranjčice zenači s tarifo za prevoz Znidarsčičev. Glede kupčije z našimi čebelami pa z ozirom na postopanje naših avstrijskih sosedov, ki naše čebele prodajajo za svoje blago oziroma pod imenom „Koroška čebela“, predlaga, da naj se uvede obvezno žigosanje panjev-kranjčičev, kar je v gorenjskem kotu deloma že uvedeno.

G. križaj iz Nakla omenja uničevanje in trebljenje medonosnih rastlin in drevje kakor lipe, domačega kostanja itd. in predlaga, da bi se v svrhu zaščite storili tudi glede tega potrebni koraki.

Po zelo obširni in vsestransko zanimivi debati, katere se je udeležila velika večina zastopnikov, je bilo na predlog g. Japlja soglasno sklenjeno, da se ustanovi Zveza gorenjskih čebelarskih podružnic s sedežem v Kranju pod imenom „Zveza čebelarskih podružnic Antona Janše“. Ustanovni občni zbor te „Zveze se bo vršil 26. junija.

Na vidiku so tedaj izgledi, da se bo našemu gorenjskemu kmetiskemu čebelarstvu odprla nova pot v boljše bodočnost. Verem dokaz temu je tudi zadnja stroga preiskava naše kranjske čebele-sivke po uradni strokovni komisiji v Nemčiji, ki je naši čebeli priznala prvo mesto. Ta uradna ugotovitev je bila objavljena v vseh nemških strokovnih listih in časopisih. Opozoril nas je na to pa tudi naš „Slovenski čebelar“ v zadnji svoji številki.

Ta stvarna reklama, ki jo je za našo kranjsko čebelo-sivko napravila uradna nemška strokovna komisija nepristransko in brezplačno, je za nas velike vrednosti in to moramo sedaj temeljito izrabiti. Zato nam je sedaj v prvi vrsti nujno potrebno, da ne blamiramo sebe in tuji, da prirememo takoj z intenzivnim in strogim čiščenjem naše čebelne pasme tujih primesi. To pa nam bo mogoče uspešno doseči edino te

Župni uradi!

Brezobvezno Vam pridem fotografirati novoobhajance, ter na podlagi predložene slike, naročite šele fotografije.

Foto JUG, - Kranj

s pomočjo popolnoma strokovnjaško urejenih selekcijskih postaj (plemenilnih postaj).

Drugo zelo važno vprašanje, je potem, da se vzbudi med našimi gorenjskimi čebelarji interes za uvedbo gojenja čebel v naših starih kranjcih, ki so za eksport edino prikladni.

Tretje in nič manj važno vprašanje, da se bo naše gorenjsko kmečko čebelarstvo res moglo uspešno razvijati in napredovati, je tudi, da se izposluje pri naših oblasteh odstranitev vseh ovir, ki sedaj močno otežujejo izvoz naših čebel.

Vsa ta, kakor še več drugih perečih vprašanj, pa ena sama podružnica pri najboljši volji in sposobnosti svojih funkcionarjev ne more izpeljati in je tedaj medsebojna tesna zveza vseh naših gorenjskih čebelarskih podružnic življenjsko važna potreba.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača 0 50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKS, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Vrata in okna rabljena, v dobrem stanju ugodno na prodaj. Poizve se pri ing. V. Savnik. Kranj

Prodaj manjšo hišo obstoječo iz 2 sob, veče kleti in nekaj vrta, elektrika in vodovod v hiši, poleg gas. doma na Primskovem. Urška Ručigaj. Primskovo 74.

Dobra kuharica se sprejme. Predstaviti se v drogeriji Šinkovec.

V Senčurju št. 92 se odda v najem soba, kuhinja in shramba s 1. junijem.

Meceseva glavna vrata z ovalnimi šipami se poceni takoj prodajo. Sprejmemo tudi takoj mlajšega pomočnika. Mizarstvo „Sloga“, Kranj Struževo.

Sprejemem takoj krojaškega pomočnika. Jožko Lombar, Preddvor. 44.

Več voz črne detelje na prodaj. Naslov v upravi.

Prodaj spalnico dobro ohranjeno, iz trdega lesa. Naslov v upravi.

Obleke za prvoobhajance, športne obleke, vsakovrstno manufakturno blago, klobuke in srajce Vam nudi

Albin Jazbec v Kranju

VINO

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani — Frankopanska ul. 11

Fotograf

ŠTEFAN ROVŠEK

Kranj Cojzova cesta 4.
(pri pokopališču)

Priporoča se za vsa v
fotografsko stroko
spadajoča dela

KOLESA

prvovrstnih znamk kakor: Styria, Westa, Bismarck, Herkules, Meister, Triumph in še veliko drugih renomiranih znamk, kakor tudi rabljena Kolesa damske in moške dobite po zelo nizki ceni pri

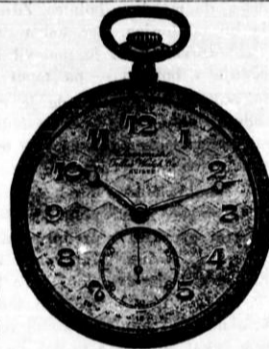
LIPAR — ČERKLJE
VELIKA IZBIRA!

Birmanska darila!

Botril Botrice!

Ure, zlatnina,
za birmo darila
pri Rangusu v Kranju
se bodo dobila!

B. RANGUS
zlatar in sodni cenilec v Kranju

Na drobno VRVI in MOTVOZ Na debelo
vrvarna - Anton Šinkovec - Kranj

Nudim vsem, ki imajo potrebo za nakup različnih vrvarskih izdelkov: Štrang, uzd, vrvi za seno, zvonove, stavbenike, mesarje, šoferje, vrvice za tapetnike, tesarje, zidarje itd. Motvoz in sukanec v vsaki debelini. Mreže za seno, mesarje, ribiče, usnarje, peke, tržne mreže, odbojke, gugalne mreže itd. Za postelje imam na zalogi prvovrstno morsko travo, žimo, vzmeti (fedra), cvilil in cvililne vreče, tkanino (vreče) za vosek, čebelarje, navadno in impregnirano platno za komate in ponjave (plohe), platno za ležalne stole, oprti (gurte), jermena, biče in bičevnike itd.

Solidna postrežba. Konkurenčne cene.

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Hranilne vloge se obrestujejo
po dogovoru in se izplačujejo
vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.